Danıştay 13. D., E. 2016/4890 K. 2021/1441 T. 20.4.2021

T.C. Danıştay Başkanlığı - 13. Daire
Esas No.: 2016/4890
Karar No.: 2021/1441
Karar tarihi: 20.04.2021
Belgeyi Lexpera'da Görüntüle

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2016/4890

Karar No:2021/1441

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ... Gıda Petrol Tarım

İthalat İhracat Dış Ticaret Nakliyat Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Kurumu

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E: ..., K: ... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacıya ait istasyonda 16/02/2015 tarihinde yapılan denetimde sorumlu müdür çalıştırılmadığının tespit edildiğinden bahisle 83.839,00-TL idarî para cezası verilmesine ilişkin ... tarih ve ... sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (Kurul) kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce verilen kararda; davacıya ait LPG istasyonunda 16/02/2015 tarihinde yapılan denetimde aynı gün tanzim edilen ... sayılı tutanakta; "Sorumlu müdür sözleşmesi ve yetki belgesi ibraz edilemedi" ifadelerine yer verildiği, akabinde yapılan soruşturma kapsamında davacının LPG istasyonunda önceki dönemler için herhangi bir sorumlu müdür çalıştırılıp çalıştırılmadığının araştırılması üzerine davacı ile ... isimli şahıs arasında 18/12/2013 tarihinde 4 yıl süreli bir sorumlu müdür sözleşmesi tanzim edilerek buna ilişkin 27/12/2013 tarihli sorumlu müdür belgesi düzenlendiği, ancak bu belgenin her yıl onaylanması gerektiği, belge üzerinde de belgenin geçerlilik süresinin bir yıl olarak belirtildiği, anılan belgenin onay işlemlerinin TMMOB Makine Mühendisleri Odası tarafından 20/05/2015 tarihinde yapıldığının belirtildiği, denetim yapılan tarih itibariyle usulüne uygun şekilde düzenlenmiş sorumlu müdür belgesinin bulunmadığı anlaşıldığından, dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle dava konusu işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, istasyonda 18/12/2013 tarihinden itibaren ... isimli şahsın sorumlu müdür olarak çalıştığı ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan Mahkeme kararının onanması gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'İN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Davacıya ait "Gaziantep Yolu Üzeri, 7. Km., ... , ... Köyü, Merkez/Kilis" adresinde faaliyet gösteren LPG otogaz istasyonunda 16/02/2015 tarihinde denetim yapılmış, sorumlu müdür çalıştırılmadığının tespit edilmesi üzerine 5307 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi uyarınca 83.839,00-TL idarî para cezası verilmiş, bu işlemin iptali istemiyle bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasanın "Suç ve cezalara ilişkin esaslar" başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrasında, "Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılamaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez." kuralı yer almaktadır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Zaman bakımından uygulama" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasında, "İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz." kuralına yer verilmiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Zaman bakımından uygulama" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında ise, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulamaya ilişkin kurallarının kabahatler bakımından da uygulanacağı kurala bağlanmıştır.

5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "Lisans sahiplerinin hak ve yükümlülükleri" başlıklı 4. maddesinin dördüncü fıkrasının (h) bendinde; bu Kanuna göre faaliyette bulunanların dolum tesislerinde ve otogaz istasyonlarında sorumlu müdür bulundurmak ile yükümlü olduğu, "Otogaz bayileri" başlıklı 7. maddesinin ikinci fıkrasının (6) numaralı bendinde; İstasyonlarında sorumlu müdür çalıştırmak ile yükümlü oldukları, "Sorumlu müdür" başlıklı 14. maddesinde; LPG dolum tesislerinde ve otogaz istasyonlarında sorumlu müdür bulundurulmasının zorunlu olduğu, LPG dolum tesislerinde ve otogaz istasyonlarında bulundurulacak sorumlu müdürün yetki, sorumluluk ve niteliklerinin Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği, 15. maddesinde, "LPG piyasasında görev yapacak sorumlu müdürler, tanker şoförleri, dolum personeli, tüp dolum personeli, tüp dağıtım araçlarının şoförleri ve tüp dağıtım personeli, tanker dolum personeli, test ve muayene elemanları ve otogaz LPG dolum personeli, pompacılar ile tesisat, projelendirme ve imalatında görev alan diğer personelin, TMMOB (Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği)'a bağlı ilgili meslek odası tarafından eğitime tâbi tutulacakları, eğitime ilişkin esas ve usûllerin yer alacağı yönetmeliğin, TMMOB (Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği) ve ilgili kurum tarafından müştereken hazırlanacağı, kuralına yer

verilmiştir.

Diğer taraftan, 16/09/2005 tarihli ve 25938 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıvılaştırılmış Petrol Gazlari (LPG) Piyasasi Lisans Yönetmeliği'nin "LPG Otogaz Bayilik Lisansı sahiplerinin yükümlülükleri" başlıklı 26. maddesinin 1-(h) bendinde; "İstasyonları için gerekli teknik düzenlemelere uygun, kamu kurum ve kuruluşlarından ruhsat, izin ve belgeleri almak, zorunlu sigortaları yapmak, elemanları eğitmek, istasyonunda sorumlu müdür bulundurmak" yükümlülükler arasında sayılmış, benzer şekilde 16/12/2012 tarihli ve 28499 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliği'nin "Sorumlu müdür çalıştırma zorunluluğu" başlıklı 13. maddesinde; "Dolum tesisi ve otogaz istasyonunda sorumlu müdür çalıştırılması zorunludur. Bir sorumlu müdür, bir dolum tesisinde veya aynı il sınırları içerisinde en fazla üç otogaz istasyonunda görev alabilir." denilmektedir.

07/01/2006 tarih ve 26046 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren (Mülga) Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Sorumlu Müdür Yönetmeliği'nin 4. maddesinde, sorumlu müdür belgesi, Türk Mühendisler ve Mimarlar Odaları Birliği'ne (TMMOB) bağlı ilgili meslek odası tarafından düzenlenen sorumlu müdür eğitimini başarı ile bitirenlere verilen belge olarak tanımlanmış; 5. maddesinde, otogaz istasyonunda sorumlu müdür çalıştırılmasının zorunlu olduğu ve sorumlu müdürlerin aynı il içerisinde en fazla beş otogaz istasyonunda görev alabileceği belirtilmiş; 6. maddesinde ise sorumlu müdürlerde aranacak kriterler arasında sorumlu müdür belgesine sahip olma koşuluna yer verilmiştir.

17/12/2010 tarih ve 27788 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Sorumlu Müdür Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesiyle, ilgili Yönetmeliğin 8. maddesi değiştirilmiş ve sorumlu müdür sözleşmesinin yazılı yapılması zorunluluğu getirilmiştir.

25/03/2006 tarih ve 26119 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren (Mülga) Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim Yönetmeliği'nin 7. maddesinde, sorumlu müdürlerin TMMOB'a bağlı ilgili meslek odaları tarafından düzenlenecek eğitim programlarına katılarak sorumlu müdür belgelerini almalarının zorunlu olduğu, belgesi olmayan personelin çalıştırılamayacağı, 8. maddesinde ise, sorumlu müdür belgesinin geçerlilik süresinin beş yıl olduğu ve sorumlu müdür belgesi sahiplerinin süre sonunda belgelerini yenileyebilmek için ilgili meslek odasının düzenleyeceği eğitime tekrar katılacağı kurallarına yer verilmiştir.

16/12/2012 tarih ve 28499 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliği ile yukarıda yer verilen her iki yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

16/12/2012 tarihli Yönetmeliğin 7. maddesinde, otogaz istasyonlarında görev yapacak sorumlu müdürlerin TMMOB'a bağlı meslek odaları tarafından düzenlenecek eğitim programlarına katılarak sorumlu müdür sertifikalarını almalarının zorunlu olduğu; 8. maddesinde, sorumlu müdür sertifikasının geçerlilik süresinin beş yıl olduğu; 13. maddesinde, otogaz istasyonunda sorumlu müdür çalıştırmanın zorunlu olduğu; 19. maddesinde ise sorumlu müdür sözleşmesinin yazılı olarak yapılması gerektiği kurallarına yer verilmiştir.

15/12/2016 tarih ve 29919 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik ile Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliği'ne 19/A maddesi eklenmiş ve sorumlu müdür sözleşmesinin imzalanmasından sonra 10 iş günü içerisinde sorumlu müdürün LPG otogaz istasyonu sorumlu müdür belgesinin düzenlenmesi amacıyla TMMOB'a başvurulmasının zorunlu olduğu, aksi hâlde sorumlu müdür sözleşmesinin imzalanmamış sayılacağı, lisans sahibinin de süresi içinde

sorumlu müdürün bu başvuruyu yapmasını sağlamakla yükümlü olduğu kurallarına yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirkete ait istasyonda 16/02/2015 tarihinde yapılan denetimde, LPG sorumlu müdür belgesinin ibraz edilemediğinin tutanak altına alındığı, bu tutanak esas alınarak istasyonda sorumlu müdür çalıştırılmadığından bahisle dava konusu Kurul kararının tesis edildiği anlaşılmaktadır.

5307 sayılı Kanun'da "sorumlu müdürün yetki, sorumluluk ve nitelikleri Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." hükmüne yer verilerek, sorumlu müdür olacak kişiler için aranacak şartlar yönetmelik düzenlemesine bırakılmıştır.

Bu düzenleme kapsamında sorumlu müdür belgesi ve bu belgenin alınma zorunluluğu 07/01/2006 tarihli ve 26046 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Sorumlu Müdür Yönetmeliği ile 25/03/2006 tarihli ve 26119 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Eğitim Yönetmeliğinde düzenlenmiş, ancak anılan Yönetmelikler 16/12/2012 tarihli ve 28499 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Söz konusu yönetmelikleri yürürlükten kaldıran 16/12/2012 tarihli ve 28499 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliğinde ise "Sorumlu Müdür Sertifikası" düzenlemesine yer verilerek, TMMOB'dan alınan eğitim sonucunda sorumlu müdür sertifikasının alınması zorunluluğu getirilmiş, ancak, "Sorumlu Müdür Belgesi" alınması öngörülmemiş, sorumlu müdür belgesi zorunluluğunu getiren düzenleme 15/12/2016 tarih ve 29919 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile tekrar yürürlüğe konulmuştur.

Kabahatler Kanunu'nun "Zaman bakımından uygulama" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı belirtilmiş, bu madde ile atıf yapılan 5237 sayılı Kanun'un "Zaman bakımından uygulama" başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasında ise, kimsenin işlediği zaman suç sayılmayan bir fiilden dolayı cezalandırılamayacağı prensibi benimsenmiştir. Bu nedenle, işlendiği tarihte yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilin, sonradan yürürlüğe giren bir kanunla suç sayılmış olması hâlinde fail cezalandırılmaz. Söz konusu prensip kabahatler bakımından da aynen geçerlidir.

Dosya içeriğinden, davacının denetim tarihini de içine alacak şekilde ... isimli şahıs ile imzalamış olduğu, 18/12/2013-18/12/2017 tarihlerini kapsayan sorumlu müdür sözleşmesinin mevcut olmasına karşın, LPG sorumlu müdür belgesinin ibraz edilemediği gerekçesiyle dava konusu işlemin tesis edildiği, ancak sorumlu müdür belgesi ve bu belgenin alınma zorunluluğunun düzenlendiği yönetmeliklerin 16/12/2012 tarihli ve 28499 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırıldığı ve bu Yönetmelikte sorumlu müdür sertifikası düzenlemesine yer verilerek, TMMOB'dan alınan eğitim sonucunda "Sorumlu Müdür Sertifikası" alınması zorunluluğunun getirildiği, ancak "Sorumlu Müdür Belgesi" alınmasının öngörülmediği, sorumlu müdür belgesi zorunluluğu getiren düzenlemenin, 15/12/2016 tarih ve 29919 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile tekrar yürürlüğe konulduğu, başka bir deyişle, denetim tarihi itibarıyla ne 5307 sayılı Kanun'da ne de Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisans Yönetmeliği ve Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliği'nde sorumlu müdür belgesine sahip olma şartının

aranmadığı, bu yükümlülüğün dava konusu idari para cezasına sebep fiilin tespit tarihi 16/02/2015 ve idarî para cezasının veriliş tarihi olan 09/07/2015 tarihinden sonraki bir tarih olan 15/12/2016 tarih ve 29919 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Eğitim ve Sorumlu Müdür Yönetmeliği'ne eklenen "LPG dolum tesisleri ve LPG otogaz istasyonları sorumlu müdür belgeleri" başlıklı 19/A maddesi ile getirilen düzenlemeyle öngörüldüğünün anlaşılması karşısında, kabahatler bakımından da geçerli olan ceza hukukuna hâkim olan kimse işlediği zaman suç oluşturmayan bir eylemden dolayı cezalandırılamaz ilkesi gereğince, fiil tarihi itibarıyla sorumlu müdür belgesine sahip olunmamasının yaptırıma konu edilebilecek bir fiil olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu itibarla, sorumlu müdür belgesi alma zorunluluğu getiren yönetmelik hükümlerinin, yürürlük tarihinden önceki bir olaya uygulanması suretiyle tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uygunluk, davanın reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararında ise hukukî isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin kabulüne;

2. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E: ..., K: ... sayılı kararının BOZULMASINA,

3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Mahkeme'ye gönderilmesine,

4. 2577 sayılı Kanun'un Geçici 8. maddesi uyarınca bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (on beş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 20/04/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.